

УДК 343.54

ЗМІСТ ДЕФІНІЦІЇ «ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВА ПРОТИДІЯ ЗЛОЧИНАМ ПРОТИ СТАТЕВОЇ СВОБОДИ ТА СТАТЕВОЇ НЕДОТОРКАНОСТІ ОСОБИ»

Шахова Катерина Володимирівна,

кандидат юридичних наук, докторант Харківського національного університету
внутрішніх справ, пр. Льва Ландау, 27, м. Харків, 61080, Україна
e-mail: katerina.kharkov@ukr.net

ORCID <https://orcid.org/0000-0002-6431-3757>

Мета. Метою дослідження є визначення змісту дефініції «оперативно-розшукова протидія злочинам проти статевої свободи та статевої недоторканності особи». **Методика.** Методика включає детальний комплексний аналіз та узагальнення наявного науково-теоретичного матеріалу із піднятої проблематики на основі якого робляться обґрунтовані світоглядні висновки та рекомендації щодо розкриття сутності досліджуваних понять. **Результати.** Поняття «оперативно-розшукова протидія злочинності» є узагальнюючим поняттям для визначення всіх складових діяльності правоохоронних органів з метою виявлення, припинення та досудового розслідування кримінальних проваджень, а також усунення негативних наслідків протиправної діяльності, причин та умов, що її породжують. Пропонується під «оперативно-розшукова протидія злочинам проти статевої свободи та статевої недоторканності особи» розуміти, що це цілеспрямована, багатогранна та різнопланова діяльність правоохоронних органів, яка направлена на забезпечення та недопущення порушення суспільних відносин з приводу статевої свободи та статевої недоторканності особи як чоловічої, так і жіночої статі, що відбувається в межах чинного законодавства із використанням всіх можливих сил та засобів оперативно-розшукової діяльності. **Наукова новизна.** Враховуючи вказане, можна дійти висновку, що в загальному вигляді оперативно-розшукова протидія злочинності є узагальненням для означення всього процесу діяльності правоохоронних органів, який направлений на досягнення завдань передбачених у чинному законодавстві, зокрема в Конституції України, Законі України «Про оперативно-розшукову діяльність», Кримінальному процесуальному кодексі України та інших нормативних актах, що є правовою основою здійснення оперативно-розшукової діяльності взагалі. **Практична значимість.** Зазначене в статті дає змогу наблизитись для визначення змісту дефініції «оперативно-розшукова протидія злочинам проти статевої свободи та статевої недоторканності особи».

Ключові слова: дефініція, оперативно-розшукова протидія, злочини проти статевої свободи та статевої недоторканності особи.

K. V. Shahova

Ph.D in Law, Doctoral Student of Kharkiv National University of Internal Affairs,
L. Landau avenue, 27, Kharkiv, 61080, Ukraine
e-mail: katerina.kharkov@ukr.net

THE CONTENT OF THE DEFINITION OF "OPERATIONAL SEARCH INVESTIGATION OF CRIMES AGAINST SEXUAL FREEDOM AND SEXUAL INVIOABILITY OF THE PERSON"

Goal. The purpose of the study is to determine the meaning of the definition of "operative-search counteracting crimes against sexual freedom and sexual integrity of a person." **Method.** The methodology includes a detailed comprehensive analysis and synthesis of available scientific and theoretical material on the raised issues, on the basis of which grounded worldview conclusions and recommendations on disclosure of the essence of the studied concepts are made. **Results** The concept of "operative-search criminal counteraction" is a generic term for the definition of all components of the activity of law enforcement agencies in order to detect, stop and pre-trial investigation of criminal proceedings, as well as to eliminate the negative consequences of illegal activity, causes and conditions that give rise to it. It is proposed for "operative-search counteraction to crimes against sexual freedom and sexual integrity of a person" to understand that this is purposeful, multifaceted and diverse activity of law-enforcement bodies aimed at ensuring and preventing violations of public relations regarding sexual freedom and sexual integrity of a person as a man, so and feminine, which takes place within the limits of the current legislation using all possible forces and means of operative-search activity. **Scientific novelty.** Taking into account

the above, one can conclude that in general the operational-search counteraction to crime is a generalization for defining the whole process of law enforcement activities, which is aimed at achieving the tasks provided for in the current legislation, in particular, in the Constitution of Ukraine, the Law of Ukraine "On Operational Investigative Activity", The Criminal Procedure Code of Ukraine and other normative acts, which is the legal basis for carrying out operative and investigative activities in general. **Practical significance.** The article mentioned in the article gives an opportunity to get closer to defining the content of the definition of "operative-search counteracting crimes against sexual freedom and sexual integrity of a person".

Key words: definitions, operative-search resistance, crimes against sexual freedom and sexual integrity of a person.

Постановка проблеми. Міжнародним та національним законодавством гарантується забезпечення зі сторони державних органів недопущення порушення права особи на статеву свободу та статеву недоторканість [7]. Водночас, аналіз статистичних даних свідчить, що кількість злочинів, пов'язаних із порушенням вказаних прав та свобод людини з кожним роком збільшується [12], при чому окреме занепокоєння викликає той факт, що суб'єктами такої протиправної діяльності все частіше виявляються члени організованих злочинних груп та організацій. Тобто, окрім того, що сьогодні значна частина злочинів проти статевої свободи та статевої недоторканності є латентними та тими, яким важко протидіяти правоохоронним органам, останні ще й несуть загрозу міжнародній безпеці, підривають міжнародний авторитет нашої країни в цілому та органів Національної поліції зокрема. Вказане породжує необхідність здійснення швидкої та ефективної протидії вказаним видам злочинів правоохоронними органами України. В той же час, як доцільно відмічає М.В. Стащак сьогодні оперативно-розшукова діяльність вийшла на новий етап свого розвитку, який відповідно ставить на порядок денний необхідність переосмислення усталеного сприйняття тих чи інших теоретично-прикладних проблем, зокрема в контексті визначення дефініцій основних понять, до яких на нашу думку відноситься дефініція «оперативно-розшукова протидія злочинам проти статевої свободи та статевої недоторканності особи» [14].

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Серед фахівців різних сфер юридичної науки окремі аспекти протидії статевим злочинам висвітлювались у роботах таких вчених як К. В. Антонов, О. Ю. Анциферов, В. Я. Горбачевський, М. В. Гусаров, С. М. Гусаров, І. М. Даньшин, О. О. Житний, О. Ю. Зуєв, А. М. Кислий, М. Й. Коржанський, Б. Д. Леонов, В. В. Лисенко, О. М. Литвинов, Л. А. Мазур, В. А. Некрасов, Ю. Ю. Орлов, В. В. Плукар, М. А. Погорецький, В. Д. Пчолкін, С. В. Слінько, М. В. Стащак, Р. Л. Степанюк, В. Б. Харченко, В. В. Шендрик, О. О. Юхно та ін. Водночас, слід відмітити, що окремого інтересу також представляють наукові роботи присвячені проблематиці теоретичних засад оперативно-розшукової діяльності, авторами яких є: А. В. Баб'як, О. М. Бандурка, Л.Ф. Гула, В. І. Василичук, О. Ф. Долженков, А. М. Кислий, О. І. Козаченко, Д. Й. Никифорчук, В. Д. Пчолкін, М.В. Стащак, В. В. Шендрик, О. М. Юрченко, О. О. Юхно та ін. Однак, беззаперечно констатуючи значний науковий внесок зроблений вказаними вченими як у розвиток загальнотеоретичних засад оперативно-розшукової діяльності, так і питанням пов'язаним із протидією злочинам проти статевої свободи та статевої недоторканності, на жаль, слід резюмувати, що до цього часу існує значна кількість положень, термінів, визначень та понять, стосовно яких ведуться дискусії, існують різні точки зору і погляди та залишається неповністю дослідженим поняття дефініції «оперативно-розшукова протидія злочинам проти статевої свободи та статевої недоторканності особи».

Постановка завдання. Метою статті є визначення змісту дефініції «оперативно-розшукова протидія злочинам проти статевої свободи та статевої недоторканності особи».

Виклад основного матеріалу дослідження. Аналізуючи фахову юридичну літературу можна дійти висновку, що останні 10 років серед науковців та практиків у сфері правоохоронної діяльності доволі розповсюдженим стало використання універсального поняття «оперативно-розшукова протидія» тому чи іншому виду злочинної діяльності, яке включило в себе всі складові діяльності направленої на виявлення, попередження а припинення, а також досудове розслідування злочинності. Однак, в той же час, можна дійти висновку, що сьогодні відсутня єдина точка зору до визначення змісту вказаної дефініції та, враховуючи тему нашого

дослідження, похідної від неї «оперативно-розшукова протидія злочинам проти статевої свободи та статевої недоторканності особи». Як, відмічає М.В. Стащак, у зарубіжній і вітчизняній законодавчій практиці, науках кримінально-правового циклу, кримінологічній і спеціальній правовій літературі щодо діяльності з впливу на злочинність використовуються різні терміни: «попередження злочинності», «профілактика злочинності», «соціальна профілактика», «боротьба зі злочинністю», «війна зі злочинністю», «протидія злочинності», «протистояння злочинності», «контроль злочинності», «регулювання злочинності», «управління злочинністю», «запобігання злочинності», «превенція злочинності», «припинення злочинів» тощо. Причому кожний з термінів викликає наукові суперечки, немає методологічно одноманітного підходу до самих термінів, їм дається не лише різне, але інколи навіть діаметрально протилежне тлумачення [13, с. 29]. На думку, М.В. Цехана вказане пов'язано з тим, що осмислення будь-якої проблеми у межах науки відбувається поступово та шляхом, який детермінується значною кількістю чинників. Зокрема, окремі проблеми соціальної дійсності на початковому етапі осмислюються суб'єктами реалізації окремих форм діяльності, які і забезпечують пошук ефективних рішень. Такий спосіб вирішення проблеми характеризується лише фрагментарним впливом на систему чи/ та конкретну форму діяльності. Саме тому вказане вимагає розвитку використання наукового методологічного інструментарію та побудови відповідної форми організації наукового знання, зокрема парадигми, концепції, теорії чи вчення [16].

Враховуючи вказане вважаємо доцільним навести та проаналізувати існуючі думки вчених які присвячені досліджуваному питанню.

Перш за все відмітимо, що думки вчених, які використовували поняття «оперативно-розшукова протидія» можливо розподілити на дві групи, зокрема:

1) до першої групи відносяться ті вчені, які прямо не надавали визначення поняття «оперативно-розшукова протидія», а розглядали його як узагальнюючий вид правоохоронної діяльності в контексті його складових. Зокрема, як приклад наведемо думки:

- В. П. Кушпіта, який не надає визначення окресленої дефініції, однак визначає, що оперативно-розшукова профілактика є однією із форм оперативно-розшукової протидії злочинності в Україні не розтлумачує зміст вказаної дефініції, а визначає, що вказаний вид діяльності є окремою складовою теорії оперативно-розшукової діяльності та зумовлюється специфічними характеристиками предмета наукового пізнання, зокрема пенітенціарної злочинності, а також оперативно-розшукової діяльності оперативних підрозділів УВП [8] ;

- М.В. Цехана, який розглядаючи проблематику оперативно-розшукової протидії злочинності у місцях позбавлення волі [16] ;

- Черняк М.А. в свою чергу визначає, що протидія злочинам у сфері міжнародного студентського обміну є одним з напрямів діяльності оперативних підрозділів, що фактично сформований але юридично не закріплений, однак однією із її форм є розслідування злочинів [17].

2) до другої групи відносяться ті вчені, які розглядали безпосередньо досліджувану дефініцію з метою надання власного визначення її змісту, зокрема:

- О.М. Бандурка та О.М. Литвинов, які розглядають протидію злочинності як особливий інтегрований, багаторівневий об'єкт соціального управління, який складає різноманітну за формами діяльності відповідних суб'єктів (державних, недержавних органів та установ, громадських формувань та окремих громадян), які взаємодіють у вигляді системи різнорідних заходів, спрямованих на пошук шляхів, засобів та інших можливостей ефективного впливу на злочинність з метою зниження інтенсивності процесів детермінації злочинності на усіх рівнях, нейтралізації дії її причин та умов для обмеження кількості злочинних проявів до соціально толерантного рівня. Водночас вказані вчені визначили, що ознаки протидії злочинності, до яких віднесли наступні: 1) діяльність державних органів, інститутів громадянського суспільства, організацій та фізичних осіб у межах їх повноважень, спрямована проти злочинних посягань; 2) метою протидії є мінімізація і (або) ліквідація наслідків злочинної діяльності; 3) може здійснюватися як за допомогою ранньої (профілактичної) запобіжної діяльності, спрямованої на виявлення і подальше усунення причин протиправної (злочинної) діяльності, так і за допомогою боротьби, спрямованої на виявлення, запобігання, припинення, розкриття та розслідування

злочинів [2, с. 44-45];

- Я.О. Морозова, яка визначила, що під оперативно-розшуковою протидією підрозділами кримінальної поліції організованої злочинності загальнокримінальної спрямованості, слід розуміти законодавчо визначену цілеспрямовану діяльність конкретних суб'єктів правоохоронної діяльності, направлену на здійснення комплексу заходів з одночасним використанням сил та засобів оперативно розшукової діяльності з метою виявлення та попередження тяжких та особливо тяжких злочинів загально кримінальної спрямованості, що вчинюються організованою злочинністю, а також оперативно-розшукового забезпечення кримінального провадження по вказаній категорії злочинів [9];

- М.В. Стащак, який досліджував окресленої дефініції під час визначення питань щодо організаційно-правових та тактичних засад використання форм оперативно-розшукової діяльності. Аналізуючи дослідження вказаного вченого можна дійти висновку, що на його думку «оперативно-розшукова протидія» включає в себе здійснення всіх форм ОРД, зокрема: оперативного пошуку, оперативно-розшукового забезпечення кримінального провадження та оперативно-розшукова превенція. Водночас, на думку вказаного науковця під поняттям «оперативно-розшукова протидія злочинності» слід розуміти систематичний процес, який включає застосування уповноваженими органами комплексу найбільш ефективних, раціональних та реальних до виконання стратегічно-тактичних заходів політичного, економічного, соціального, ідеологічного, культурного, виховного та нормативного характеру, що спрямовані на виявлення, попередження та розслідування злочинів [13];

- Ю.Ю. Сорочик, який також як і Я.О. Морозова вивчаючи питання оперативно-розшукової протидії організованої злочинності, надав власне визначення окресленої дефініції. Зокрема вказаний вчений пропонує розуміти протидію організованої злочинності як систему заходів політичного, правового, організаційного, управлінського, процесуального, юрисдикційного та іншого характеру, спрямованих на зменшення рівня організованої злочинності, нейтралізацію та усунення її чинників, виявлення та розслідування проявів організованої злочинної діяльності, притягнення осіб – учасників організованої злочинної діяльності – до юридичної відповідальності з метою захисту прав, свобод і законних інтересів фізичних та юридичних осіб, суспільства і держави [11, с. 8];

- О.О. Сухачов, досліджуючи проблеми протидії злочинам у сфері банківського кредитування оперативно-розшуковими засобами, запропонував власну дефініцію означеного поняття, визначаючи її як систему заходів політичного, економічного, правового та виховного характеру, що здійснюються державою, правоохоронними органами та громадськими організаціями в межах їх повноважень з метою зниження рівня злочинності шляхом її профілактики в масштабах держави, конкретного регіону, області, району, міста тощо [15, с. 9].

Аналізуючи думки вказаний фахівців у сфері оперативно-розшукової діяльності можна дійти висновку, що більшість із них використовує вказане поняття як таке, що об'єднує собою всі складові діяльності оперативних підрозділів для виконання своїх обов'язків та досягнення завдань передбачених чинним законодавством.

Водночас, на нашу думку, не є вірним визначення окресленої дефініції виключно на підставі аналізу думок вітчизняних вчених, без урахування положень діючого законодавства. Оскільки, хоча вказане поняття не розкривається законодавцем, однак доволі широко використовується, зокрема в: Законах України «Про Національну поліцію», «Про заходи протидії незаконному обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів та зловживанню ними», «Про боротьбу з тероризмом», «Про запобігання та протидію легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення», Положенні про Національну поліцію», Інструкції про організацію проведення негласних слідчих (розшукових) дій та використання їх результатів у кримінальному провадженні, Положенні про Департамент карного розшуку Національної поліції України тощо. З наведеного можна резюмувати, що національний законодавець також не тільки використовує поняття «протидія», зокрема оперативно-розшукова як таке, що характеризує цілеспрямованість та конкретну направленість певної діяльності правоохоронних органів, а й доволі часто ототожнює

його із поняттям «боротьба злочинності». (До речі таку ж думку підтримують такі вчені як О.О. Бандурка та Л.М. Давиденка, визначаючи, що поняття «протидія злочинам» тотожне дефініції «боротьба із злочинами» та якщо йдеться про вплив на злочинність, де переважають кримінально-правові заходи, то краще застосовувати термін «боротьба із злочинами», у комплексі заходів, направлених на злочинність, переважають заходи кримінологічного характеру, то термін «протидія злочинам» точніше виразить зміст даного феномена [1]).

Однак, на нашу думку, зіставивши етимологію походження слів «боротьба» та «протидія», можна казати про те, що останнє поняття є більш ширшим та включає в себе боротьбу із злочинністю як різновид своєї діяльності. До речі, доцільно із вказаного питання навести думки таких вчених як .С. Хруппа, В.А. Семенюка, Н.М. Семенюка та С.О. Трофимова, які визначають, що в міжнародних угодах універсального характеру щодо злочинності використовується термін «протидія» саме тому, що він означає дію, перешкоджаючи іншій дії; опір дії чого-небудь [4, с. 80].

Враховуючи вказане, можна дійти висновку, що в загальному вигляді оперативно-розшукова протидія злочинності є узагальненням для означення всього процесу діяльності правоохоронних органів, який направлений на досягнення завдань передбачених у чинному законодавстві, зокрема в Конституції України, Законі України «Про оперативно-розшукову діяльність», Кримінальному процесуальному кодексі України та інших нормативних актах, що є правовою основою здійснення оперативно-розшукової діяльності взагалі.

Водночас, зазначене дає змогу наблизитись для визначення змісту дефініції «оперативно-розшукова протидія злочинам проти статевої свободи та статевої недоторканності особи». Однак для досягнення вказаної мети слід визначитись також із тим, що ж таке «злочини проти статевої свободи та статевої недоторканності особи». Відповідно до Кримінального кодексу України злочини проти статевої свободи та статевої недоторканності це злочини, що винесені у окремий розділ IV «Злочини проти статевої свободи та статевої недоторканності особи», до якого включено 5 видів злочинів: зґвалтування (ст. 152), насильницьке задоволення статевої пристрасті неприродним способом (ст. 153), примушування до вступу в статевий зв'язок (ст. 154), статеві зносини з особою, яка не досягла статевої зрілості (ст. 155), розбещення неповнолітніх (ст. 156) [6]. Разом з цим, більшість фахівців у сфері кримінального права та кримінології визначають, що родовим об'єктом злочинів, у розділі IV Особливої частини КК України є охоронювані кримінальним законодавством суспільні відносини з приводу статевої свободи та статевої недоторканності особи як чоловічої, так і жіночої статі [3; 5; 10].

Висновки. Отже, підсумовуючи наведене можна дійти висновку, що сьогодні поняття «оперативно-розшукова протидія злочинності» є узагальнюючим поняттям для визначення всіх складових діяльності правоохоронних органів з метою виявлення, припинення та досудового розслідування кримінальних проваджень, а також усунення негативних наслідків протиправної діяльності, причин та умов, що її породжують. Враховуючи вказане на нашу думку під поняттям «оперативно-розшукова протидія злочинам проти статевої свободи та статевої недоторканності особи» – це цілеспрямована, багатогранна та різнопланова діяльність правоохоронних органів, яка направлена на забезпечення та недопущення порушення суспільних відносин з приводу статевої свободи та статевої недоторканності особи як чоловічої, так і жіночої статі, що відбувається в межах чинного законодавства із використанням всіх можливих сил та засобів оперативно-розшукової діяльності.

Список використаних джерел

1. Бандурка А.А. Противодействие преступности: теория, практика, проблемы: монография. Харьков, 2005. 302 с
2. Бандурка О.М. Протидія злочинності та профілактика злочинів : монографія Харків, 2011. 308 с.
3. Борисов В.І., Дорош Л.В. Злочини проти статевої свободи та статевої недоторканності особи (коментар до законодавства). *Форум права*. 2006. № 1. С .4-15. URL :<http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/FP/2006- 1/06bvicno.pdf> (дата звернення: 14.09.2018)

4. Діяльність органів внутрішніх справ України з протидії використанню коштів, одержаних від незаконного обігу наркотиків: практичний посібник. Київ, 2008. 309 с.
5. Злочини проти статевої свободи та статевої недоторканності особи. URL :<http://radnuk.info/pidrychnuku/487-omelchuk/9321--18-----18.html> (дата звернення: 14.09.2018)
6. КК України Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 р. № 2341-III. URL :<http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/mai.cgi?page=1&№reg=2341-14>[Електронний ресурс]. URL .:
7. Конституція України: Закон України від 26 червня 1996 р.. URL : http://www.gska2.rada.gov.ua/pls/zweb_№/webproc4_1?id (дата звернення: 14.09.2018)
8. Кушпін В. П. Оперативно-розшукова профілактика у системі протидії злочинам в Україні. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. Юридичні науки. 2015. № 825. С. 327-331. URL :http://nbuv.gov.ua/UJRN/vnulpurn_2015_825_55 (дата звернення: 14.09.2018)
9. Морозова Я.О. Науково-практичні підходи до змісту поняття «оперативно-розшукова протидія підрозділами кримінальної поліції організованій злочинності загальнокримінальної спрямованості». URL :<http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/2437>(дата звернення: 14.09.2018)
10. Мультимедійний навчальний посібник: «Кримінальне право. Особлива частина». URL: https://www.naiau.kiev.ua/books/mnp_krum_pravo_osob/Index.html(дата звернення: 14.09.2018)
11. Сорочик Ю.Ю. Адміністративно-правове забезпечення протидії організованим злочинностям в Україні : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: спец. 12.00.07. Ірпінь, 2010. 19 с.
12. Статистичні дані Генеральної прокуратури України. URL :<http://www.gp.gov.ua/ua/stat.html> (дата звернення: 14.09.2018)
13. Стащак М.В. Оперативно-розшукові форми протидії злочинності : дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.09. Х., 2017. 355 с.
14. Стащак М.В. Сучасні ознаки оперативно-розшукових форм протидії злочинності. URL :http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/Vlduvs_2016_2_35.pdf. Google (дата звернення: 14.09.2018)
15. Сухачов О.О. Протидія злочинам у сфері банківського кредитування оперативно-розшуковими засобами : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: спец. 12.00.09 Київ, 2011. 20 с.
16. Цехан Д.М. Оперативно-розшукова протидія злочинності у місцях позбавлення волі як окрема теорія оперативнорозшукової діяльності. URL :http://vkslaw.knu.ua/images/verstka/3_2017_Tsehan.pdf(дата звернення: 14.09.2018)
17. Черняк А.М. Зміст діяльності оперативних підрозділів з протидії злочинам у сфері міжнародного студентського обміну. URL : http://easternlaw.com.ua/wp-content/uploads/2017/10/cherniak_44.pdf (дата звернення: 14.09.2018)

References

1. Bandurka A.A. Protivodeystviye prestupnosti: teoriya, praktyka, problemy: monohrafiya. Khar'kov, 2005. 302 s
2. Bandurka O.M. Protydiya zlochynnosti ta profilaktyka zlochyniv : monohrafiya Kharkiv, 2011. 308 s.
3. Borysov V.I., Dorosh L.V. Zlochyny proty statevoyi svobody ta statevoyi nedotorkanosti osoby (komentar do zakonodavstva). *Forum prava*. 2006. № 1. S .4-15. URL :<http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/FP/2006-1/06bvicto.pdf> (data zvernennya: 14.09.2018)
4. Diyal'nist' orhaniv vnutrishnikh sprav Ukrayiny z protydiy vykorystannyy koshtiv, oderzhanykh vid nezakonnoho obihu narkotyky: praktychnyy posibnyk. Kyiv, 2008. 309 s.
5. Zlochyny proty statevoyi svobody ta statevoyi nedotorkannosti osoby. URL :<http://radnuk.info/pidrychnuku/487-omelchuk/9321--18-----18.html> (data zvernennya: 14.09.2018)

6. KK Ukrayiny Kryminal'nyy kodeks Ukrayiny: Zakon Ukrayiny vid 05.04.2001 r. № 2341-III. URL :<http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/mai.cgi?page=1&Nreg=2341-14>. (data zvernennya: 14.09.2018)
7. Konstytutsiya Ukrayiny: Zakon Ukrayiny vid 26 chervnya 1996 r. URL : http://www.gska2.rada.gov.ua/pls/zweb/webproc4_1?id (data zvernennya: 14.09.2018)
8. Kushpit V. P. Operatyvno-rozshukova profilaktyka u systemi protydyi zlochynam v Ukrayini. *Visnyk Natsional'noho universytetu «L'vivs'ka politekhnika»*. Yurydychni nauky. 2015. № 825. S. 327-331.. URL :http://nbuv.gov.ua/UJRN/vnulpurn_2015_825_55 (data zvernennya: 14.09.2018)
9. Morozova YA.O. Naukovo-praktychni pidkhody do zmistu ponyattya «operatyvno-rozshukova protydiya pidrozdilamy kryminal'noyi politsiyi orhanizovaniy zlochynnosti zahal'nokryminal'noyi spryamovanosti». URL :<http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/2437> (data zvernennya: 14.09.2018)
10. Mul'tymediyyny navchal'nyy posibnyk: «Kryminal'ne pravo. Osoblyva chastyna». URL: https://www.naiu.kiev.ua/books/mnp_krum_pravo_osob/Index.html (data zvernennya: 14.09.2018)
11. Sorochyk YU.YU. Administratyvno-pravove zabezpechennya protydyi orhanizovaniy zlochynnosti v Ukrayini : avtoref. dys. na zdobuttya nauk. stupenya kand. yuryd. nauk: spets. 12.00.07. Irpin', 2010. 19 s.
12. Statystychni dani Heneral'noyi prokuratury Ukrayiny. URL :<http://www.gp.gov.ua/ua/stat.html> (data zvernennya: 14.09.2018)
13. Stashchak M.V. Operatyvno-rozshukovi formy protydyi zlochynnosti : dys. ... d-ra yuryd. nauk : 12.00.09. KH., 2017. 355 s.
14. Stashchak M.V. Suchasni oznaky operatyvno-rozshukovykh form protydyi zlochynnosti. URL :http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/Vlduvs_2016_2_35.pdf. Google (data zvernennya: 14.09.2018)
15. Sukhachov O.O. Protydiya zlochynam u sferi bankivs'koho kredytuvannya operatyvno-rozshukovymy zasobamy : avtoref. dys. na zdobuttya nauk. stupenya kand. yuryd. nauk: spets. 12.00.09 Kyiv, 2011. 20 s.
16. Tsekhan D.M. Operatyvno-rozshukova protydiya zlochynnosti u mistyakh pozbavlennya voli yak okrema teoriya operatyvnorozshukovoyi diyal'nosti. URL :http://vkslaw.knu.ua/images/verstka/3_2017_Tsehan.pdf (data zvernennya: 14.09.2018)
17. Chernyak A.M. Zmist diyal'nosti operatyvnykh pidrozdiliv z protydyi zlochynam u sferi mizhnarodnoho student-s'koho obminu. URL : http://easternlaw.com.ua/wp-content/uploads/2017/10/cherniak_44.pdf (data zvernennya: 14.09.2018)

Надішла до редакції 5 грудня 2018 р.

